І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 22. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ЛЮТОГО 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 3, 1972 No. 22. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 2 лютого 1972

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА АВІЯЦІЙНА АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАЛА розпорядження, щоб з кінцем цього тижня на всіх летовищах ЗСА була встановлена і працювала більш удосконалена перевірочна система для боротьби проти приношення зброї до літаків і проти саботажів. Продавці квитків на американські авіяційні лінії повинні обсервувати пасажирів та повідомляти про підозрілих осіб поліцію, а всі пасажири будуть змушені проходити повз прилад „магнітометр" ,який легко виявляє металеві об'єкти, в тому й зброю чи вибухові матеріяли. Однак, за теперішнім законом, такі „магнітометри" ще не будуть встановлені на кожному виході до літаків. Один „магнітометр" коштує кругло 1.000 долярів.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН БУВ НЕСПОДІВАНИМ і щиро бажаним гостем на прийнятті у Вашингтоні в честь Роберта Бравна, спеціяльного співробітника Білого Дому, негра. Президент коротко промовляв до зібраних, сказавши, що він шкодує, що за перші три роки його президенства ще не вдалося досягнути запляновані співпраці між білим і чорним населенням. Президент прохав зміцнювати й пожвавлювати таку співпрацю.

ПРЕДСТАВНИКИ ОБОХ ПАРТІЙ У КОНГРЕСІ виступили з критикою адміністрації президента Ніксона, яка продовжує твердити, що й надалі не буде потреби підвищувати федеральний податок на наступний рік. Але секретар скарбу Джон Конналі висловив припущення, що коли Конгрес погодиться не видавати більше, ніж того прохав Президент, то підвищення федерального податку не буде ні цього, ні наступного року.

ШІСТЬ НАЙБІЛЬШИХ КОМПАНІЙ, які продукують цигарки, погодилися друкувати на пачках осторогу для курців так, щоб вона більше впадала в очі. Ті компанії продукують майже 99% усіх цигарок у ЗСА. Головний хірург ЗСА визнав тютюновий дим шкідливим для здоров'я, а найновіші досліди показали, що він шкодить не тільки тим, які курять, а й тим, які поблизу вдихають той дим.

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗАСІДАЄ в столиці Етіопії Аддіс Абебі, зайнята головно дебатами про ситуацію в біло-расистських африканських країнах: Південно-африканському Союзі, Родезії й португальських колоніях Мозамбіку й Анголі. СССР і Комуністичний Китай у принципі йдуть разом проти білих расистів і „імперіялістів", але прийшло між ними теж до зударів: китаєць Хуанг Хуа таврував „соціяльних імперіялістів" (СССР) за інфільтрування Африки, а москаль Яков Малік таврував „соціяльних зрадників", себто Пекін, за „спілку з імперіялістами".

У ТУРЕЧЧИНІ ПРОГОЛОШЕНО націоналізацію, себто перебрання на власність і під управу держави вугільних і бораксових копалень та заборону чужинцям експлуатувати турецькі мінерали. Але держава не втручається до нафтового промислу.

СОВЄТСЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ НАДАВАЛА впродовж одної години ілюстровану світлинами доповідь про те, як у Комуністичному Китаї індоктринують ціле цивільне населення, військово вишколюють молодь та масово продукують засоби комуністичної пропаганди, між ними червоні книжечки з „мудрими думками" Мао Тсе-тунга. Насправді тавровано китайських комуністів за все те, що віддавна переводиться в Совєтах.

У ПАРИЖІ ПОМЕР князь Буу Гой, близький кревний колишнього в'єтнамського короля Бао Дай, лікар спеціяліст пістряка, який працював у центральному французькому інституті дослідів тієї страшної недуги. Померлий мав 55 років і помер на пістряка. Він віддав Південному В'єтнамові різні поважні дипломатичні послуги.

У ШВАЙЦАРІЇ ПРОГОЛОШЕНО, що видано наказ арештувати американського письменника-журналіста Кліффорда Ірвінґа і його дружину у зв'язку з надзвичайно містерною і складною змовою, що включала обман на 650.000 дол. Ірвінґ продав великій видавничій фірмі у Ню Йорку МекҐров Гілл, як теж журналові „Лайф" нібито автобіографію мультимільйонера Говарда Гюза та перебрав для нього від названого видавництва титулом гонорару 650.000 дол. Ті гроші його дружина під фальшивим прізвищем Гельґи Гюз склала спершу в одному швайцарському банку, після того ті гроші вибрала та під іншим прізвищем склала, але вже тільки 450.000, у другому банку. 200.000 дол. зникли. На тих 450.000 дол. накладено секвестр. Говард Гюз рішуче твердив і твердить, що він ніякої автобіографії не писав і Ірвінґа не знає. Ця справа становить велику сенсацію в Америці й Швайцарії.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПЕРЕБУВАЄ тепер шеф штабу Армії генерал Вілліям Вестморленд, колишній головний командир американських військ у В'єтнамі. Головна ціль його 6-тиденного перебування — перевірити силу і бойову здатність південно-в'єтнамської армії з увагою на офензиву, що її північно-в'єтнамські комуністи заповідають на лютий місяць, на час перебування у Пекіні президента Ніксона.

Президент Ніксон прохає Конґрес схвалити фонди на допомогу фармерам

Вашингтон. — Президент Ричард Ніксон звернувся до Конґресу з проханням виділити 1,3 більйона долярів для кредитового фонду, призначеного на розвиток сільських місцевостей і підтримки фармерів. Останніми роками з фарм втікає населення до міст, бо господарювання на землі слабо оплачується. Крім того, Президент запропонував Конґресові ще раз розглянути надіслану минулого року пропозицію, щоб деяку частину державних прибутків розділити поміж стейтовими властями для підтримки сільських місцевостей та збільшення їхнього економічного розвитку. У зверненні президента Ніксона сказано, що треба передати більше повновластей стейтовим і місцевим управлінням у ділянці розвитку сільських місцевостей, бо, не дивлячись на те, що річно в них вкладається один більйон долярів, „там продовжують наростати проблеми". Стейтові власті мали б у своєму розпорядженні 80 відсотків з усієї суми в 1,3 більйона долярів, а в розпорядженні департаменту рільництва було б 20 від. з того кредитового фонду.

ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЛИСТОПАДІ 1973 В КАНАДІ

Ню Йорк. — Другий Світовий Конґрес Вільних Українців має відбутися в листопаді 1973-го року в Канаді — схвалено на п'ятій пленарній сесії Секретаріяту СКВУ, що відбулася тут в готелі Комодор з кінцем минулого тижня на закінчення дворічної діяльности Президії Секретаріяту в Ню Йорку. Перший Світовий Конґрес Вільних Українців відбувся в Ню Йорку в листопаді 1967 року і Президія Секретаріяту перших два роки була в Вінніпеґу. Останні два роки шестирічної каденції Секретаріяту між двома Конґресами його Президія буде в Европі.

Після минулотижневої пленарної сесії Пресова Служба СКВУ приготовила та вислала до редакцій обширне повідомлення про цю сесію, з якого й передруковуємо деякі інформації, про які ще не було мови, або були тільки короткі згадки в дотеперішніх повідомленнях „Свободи".

Наради Секретаріяту

Наради Секретаріяту відкрив в п'ятницю 28 січня 1972 р. президент Йосип Лисогір. Після молитви, яку провів митрополит Мстислав та вшанування пам'яті померлого голови Контрольної Комісії СКВУ, д-ра Миколи Івановича, прийнято порядок дня і схвалено протокол з Четвертої пленарної сесії Секретаріяту. Вичерпні звідомлення з діяльности Секретаріяту та фінансової господарки склали: генеральний секретар Ігнат Білинський, скарбник Богдан Т. Гнатюк та екзекутивний директор Михайло Сосновський.

У звітному періоді Президія розглядала і вирішувала такі проблеми й справи:

1. Відзначення сторіччя з дня народин Лесі Українки, для переведення якого в країнах нашого поселення покликано з ініціятиви СФУЖО і під патронатом Секретаріяту СКВУ Ювілейний Комітет та проголошено звернення до українського громадянства у вільному світі.

2. Переведення акції в обороні арештованих і в'язнених українських патріотів в Україні, зокрема культурних діячів В. Мороза, І. Кандиби й інших, та пересилання документальних матеріялів до Комісії Прав Людини при Об'єднаних Націях.

3. Відзначення роковин В. Стефаника та М. Леонтовича, на внесок Комісії для справ культури, і проголошення заклику в цій справі.

4. Акція в справі Помісности і Патріярхату УКЦеркви та зв'язана з цим поїздка членів Президії Секретаріяту СКВУ до Риму, для узгіднення пляну дії з Блаженнішим Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим та інтервенції і передачі меморіялу Ватиканським чинникам в справі Патріярхату УКЦ.

Виготовлення й опублікування „Становища Секретаріяту СКВУ до окремих церковних і громадських справ".

6. Відзначення 50-річчя існування Української Автокефальної Православної Церкви.

7. Відзначення 50-річчя існування Українського Вільного Університету.

8. Заходи в справі створення Світової Ради Української Науки та покликаня підготовчого комітету.

9. Виготовлення і пересилання до Ватикану меморандуму в обороні Української Католицької Церкви й українського населення на Пряшівщині.

10. Акція з приводу становища Синоду Російської Православної Церкви до Української Католицької Церкви й Української Автокефальної Православної Церкви.

11. Підготовка і переслання меморандуму Синодові Католицьких Єпископів у Ватикані в справі положення Української Католицької Церкви в Україні та в діяспорі, а теж опротестування політики Ватикану щодо Російської Православної Церкви.

12 Акція в Державному Департаменті ЗСА, американській амбасаді при ОН та в Секретаріяті ОН для придбання СКВУ статусу неурядової організації при ОН.

13. Заходи для переведення обліку українських поселень в країнах вільного світу.

14. Підготовка і переведення акції в обороні поновно арештованих в Україні українських інтелектуалів, між ними, В. Мороза, В. Чорновола, І. Світличного, І. Дзюби й Є. Сверстюка.

Схвалення діяльности уступаючої Президії

Після дискусії над звітами Президії Секретаріяту, на внесок Контрольної Комісії пленум одноголосно схвалив діяльність Президії.

Делеґація Секретаріяту у канадійській амбасаді при ОН

В рямках сесії відбулася зустріч делеґації Секретаріяту з канадійським амбасадором при ОН, п. Бовеном та дорадником п. Герном. В часі зустрічі делеґація мала змогу обговорити справу аплікації Секретаріяту СКВУ у секції неурядових організацій при ОН щодо членства СКВУ у цій секції, а також актуальну справу ув'язнених українських діячів в Україні. У склад делеґації входили: Йосип Лисогір, о. д-р В. Кушнір, сенатор Павло Юзик, Ігнат Білинський, мґр Антін Мельник та д-р Святомир Фостун.

Зустріч членів Секретаріяту з громадянством українського Ню Йорку

З ініціятиви Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, метрополітальний Відділ УККА в Ню Йорку підготовив зустріч учасників 5-ої пленарної сесії Секретаріяту СКВУ з представниками українського організованого громадянства Ню Йорку. На зустрічі були присутні речники окремих українських громадських центральних і крайових організацій, які мали змогу обмінятися думками на громадські теми з членами Секретаріяту. Зустріч відкрив голова метрополітального Відділу УККА, д-р Роман Гуглевич, а проводив нею екзекутивний директор УККА, мґр Іван Базарко. З короткими інформаціями виступали: Й. Лисогір, о. д-р В. Кушнір, мґр О. Коваль. Заключне слово виголосив новий президент Секретаріяту, мґр Антін Мельник. В часі зустрічі був також висвітлений фільм з першого Світового Конґресу Вільних Українців, що його приготовив Я. Кулинич. Після закінчення офіційної частини зустрічі відбулося прийняття для всіх учасників.

Президія Секретаріяту на 1972-73 роки

Відповідно до постанов статуту СКВУ, в 1971 році закінчилася каденція Президії Секретаріяту в ЗСА, а діловодство Секретаріяту на роки 1972-73 перебрала Президія, що складається з членів Секретаріяту в Европі.

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Україні відбуваються великі арешти віруючих-євангеликів

„Дорогий мій Брате Олексо!" — розпочинається лист із України, що його одержав пастор Олекса Гарбузюк, написаний 15 грудня 1971 р. Автор розповідає, що біля 25 заарештованих євангеликів повернулися з тюрми на волю. Вони були заарештовані кілька років тому за те, що поїхали, як делеґація, до Москви й домагалися розмови з членами Президії Верховного Совєту СССР. Українських євангеликів не пускали до Кремлю і вони почали на колінах молитись перед стінами Кремлю на площі: „Ох, дорогі мої, що це робилося!.. Безбожники лишали роботу й дивилися на нас, як на якесь чудо. Говорять: баптисти моляться, дзвонять до Кремля, хотіли танками їхати по нас, але ми з вірою молились до Бога і ждали зустрічі з Мікояном", сказано в листі. Вартові накидалися на вірних з криком: „Ми — безбожники, а ви богомольню зробили в Кремлі; 40 років тут ніхто не згадав про Бога, а ви молитесь" і т. д. Сатана боїться, як віруючі поклоняються Богові, — пише автор листа, бо наш Бог — живий!

Нарешті „відбулася зустріч з Мікояном. Він говорив нам: „Ніхто вас не переслідує за віру, у нас свобода". Тоді ми показали фотокартки, як трактор розвалює церкви, як віруючі моляться на снігу, як пожежна машина ллє воду на тих, що моляться, як пустили собак, щоб рвали віруючих; показали, як Хмара був заморожений, без язика, бо вони відрізали йому. І тоді ми запитали: „То це така свобода?" А він нам говорить: „Ето піща врагам нашим". Дорогі мої, що тоді робилося — тільки один Бог знає".

Потім автор сповіщає, що після слів Мікояна „Ідіть додому й ви будете мати свободу", делеґація пішла, але не доїхала додому: їх заарештували й посадили до в'язниці. „Тепер багато братів звільнили, але в Україні знову дуже великі арешти. Штрафують по 2.000 рублів за те, що віруючі в домах роблять зібрання. Нові арешти в Рівному, в Києві та в багатьох містах всієї України. Моліться за нас!" — таким закликом-проханням закінчується лист з України, з виразним проханням молитов від українців різних віровизнань: „Цілую всіх подвижників за віру євангельську і всіх, хто молиться за нас. Ми вас чуємо через радіо, — говоріть частіше",

Звільнено першого секретаря ЦК Комсомолу УССР О. Капта, призначено А. Гіренка

Київ. — „Молодь України" з 28 січня сповістила про відбуття 6-го Пленуму ЦК комсомолу УССР, на якому головною темою промов і плянувань було „поліпшення ідейно-виховної роботи комсомольських організацій республіки". На цю тему з головною доповіддю виступав не перший секретар ЦК комсомолу УССР О. Капро, а його заступник А. Гіренко. В кінці Пленуму були розглянені „організаційні питання", у висліді чого О. Капта „увільнено від обов'язків члена Бюро у зв'язку з переходом на партійну роботу", а на його місце призначено заступника, А. Гіренка, який дотепер був другим секретарем ЦК ЛКСМолоді УССР. На другого секретаря призначили А. Корнієнка, а кандидатом в члени Бюра призначили І. Чоломбитька. Багато уваги на Пленумі присвячувалось „ідейному вихованню комсомольської молоді" в дусі постанов комуністичної партії, а також літературній молоді. Один із промовців сказав: „Нині замало письменникові самого лише таланту, швидко замулюється цей талант, якщо письменник втрачає громадську активність, ідейно не гартується".

ВАРТІСНА ПАМ'ЯТКА

З метою закріплення для грядучих поколінь події V Архиєпископського Синоду Помісної Української Католицької Церкви та установлення Постійного Керівного Синоду, українське католицьке мирянство, заходами референтури Патріяршого Фонду при парафії св. Володимира і Ольги в Чикаґо, видало пропам'ятну коверту, фотокопія якої показана на цій знімці. Дорогою масового поширення та ужитку цієї коверти українське мирянство зможе допомогти своїй Ієрархії в дальшому скріпленні однодумслія та рівночасно причинитися фінансово для поліпшення ситуації „Церкви в Потребі". Охочі допомогти в тому ділі можуть замовляти коверти в ціні 10 центів за штуку з рівночасною пересилкою належности на адресу Dr Roman P. Smyk, 190 N. Broadway, Coal City, Il. 60416.

Українське жіноцтво закликає на маніфестацію для оборони політичних в'язнів в Україні

Ню Йорк. — Заснований тут Координаційний Комітет Українських Жіночих Організацій, проголосивши заклик до українського жіноцтва у ЗСА протестувати проти арештів в Україні, що був надрукований у „Свободі" за 1 лютого ц. р., скликає на п'ятницю 11 лютого, о год. 2-ій по полудні протестну маніфестацію проти совєтських репресій, засудів й арештів в Україні. Відбудеться маніфестація біля будинку Об'єднаних Націй під гаслом „Свободу для Вячеслава Чорновола, Івана Дзюби, Євгена Сверстюка, Івана Світличного й усіх інших, беззаконно арештованих і засуджених!" Очолюють Координаційний Комітет Олена Процюк, як голова і Софія Карпинська, як секретар. Комітет видав і поширює окремі летючки в справі цієї маніфестації.

Українські професори візьмуть участь у конвенції АААСС

Чикаґо (сг) — Цьогорічна, п'ята з черги конвенція Американської асоціяції для поширення слов'янських студій (АААСС) відбудеться в Далес, Текас в днях 15-18-го березня в приміщеннях готелю Гільтон. АААСС є найбільшою в вільному світі організацією дослідників Східньої Европи і СССР і охоплює понад 2.500 членів різних ділянок науки з ЗСА й інших західніх країн. АААСС являється також головним формулятором наукової думки і, бувши об'єднанням фахівців, до великої міри впливає на зовнішню політику ЗСА.

Наради конференції є визначені чотирома головними темами: загальні завдання, анархізм — влада — закон, сучасні проблеми суспільства і оточення, конфлікт між національною ідентичністю та соціялізмом. За тимчасовим повідомленням, конференція включає 150 доповідачів, розділених на 46 окремих сесій, з участю науковців також з Німеччини, Польщі й інших країн.

З українців приймають активну участь професори: Степан М. Горак виступає з докладом на тему: „Неросійські національності СССР в американській історіографії" в сесії під кер. проф. Джеймс Кларка: Юрій Луцький, як коментатор в сесії, присвяченій літературі балтійських народів; Ярослав Пеленський виступає в панелі, який досліджує наукову діяльність в неросійських районах СССР. Він разом з проф. О. Бекусом доповідатимуть про умови дослідника в Україні; Роман Шпорлюк говорить на тему: Совєтська мовна політика у відношенні до преси. Американський професор Денис Дан в рамцях сесії — Конфлікт між національною ідентичністю і соціялізмом в ділянці релігії виголосить доповідь на дуже цікаву для нас тему: „Українська Унійатська Церква". Проф. Гопак в своїй доповіді присвятить окрему увагу питанню періодизації і номенклятури історії України, Росії та Білорусі. Також справа уведення викладів історії не російських народів СССР в американських університетах буде порушеною в цілій ширині.

УВАН вшановує концертом 50-річчя трагічної смерти Миколи Леонтовича

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштовує в неділю 6 лютого ц. р. концерт для вшанування пам'яті великого українського композитора Миколи Леонтовича — у 50-річчя з дня його трагічної смерти. Відкриє концерт вступним словом про музичні твори М. Леонтовича проф. Василь Завітневич. У дальшій програмі концерту, що його виконуватиме катедральний хор катедри св. Володимира під диригентурою проф. В. Завітневича, дев'ять українських народних і релігійних пісень, між ними Кант Почаївської Божої Матері „Ой, зійшла зоря". Солістами будуть виступати Ганна Шерей. Олена Зам'ята, Ліна Ґаліон та Юрій Федорів. Відбудеться концерт в залі будинку УВАН при 206 Вест 100-а вулиця. Початок о год. 3-ій по полудні.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІРИ ВОВК В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Письменників „Слово" влаштовує в суботу 5-го лютого, о год. 3-ій по полудні в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-та стріт літературний вечір прибулої із Бразилії української письменниці Віри Вовк. У програмі, на тлі виставки аригінальних ґвашів із циклу „Гербарій", поетка читатиме нові свої поезії і переклади з німецької лірики. Початок о год. 3-ій по пол.

У британському парляменті відбулись драматичні дебати про Ірляндію

Лондон. — У вівторок 1 лютого Палата громад займалась впродовж трьох годин проблемою Північної Ірляндії у зв'язку з убивством в минулу неділю у північно-ірляндському місті Лондондеррі англійськими вояками 13-ох цивільних осіб, виключно католиків. Лідер соціялістичної опозиції, кол. прем'єр Гарольд Вілсон зголосив і мотивував внесок, щоб Британія перейняла безпосередньо контролю на безпекою у Північній Ірляндії, бо тоді католицька меншина в Північній Ірляндії перестане дивитись на британських вояків, як на знаряддя в руках тамошнього ненависного протестантського уряду. Але той внесок Палата громад відкинула 304 голосами проти 266: голосування йшло за партійною лінією поділу. Промовляли три діячі з Північної Ірляндії. У найбільшій тиші і переповненій залі вислухано промову 24-річної Бернадет Девлін, одинокої посолки від північно-ірляндських католиків, прихильниці об'єднання обох частин Ірляндії. Вона рішуче заперечила, начеб хтось стріляв до британських вояків. „Ми мусіли — казала вона — на наших руках і колінах повзти на вулиці нашої рідної країни, щоб рятуватись від британських куль". Спокійним тихим голосом вона кинула недвозначну погрозу, що „парашутисти мали в минулу неділю свій день, але прийде ще наш день". Промовляли теж радикальний лідер північно-ірляндських протестантів пастор Іен Пейслі, який виключав з'єднання Ірляндії і Джерард Фіт, який заповів, що раніше він був противником вуличних демонстрацій, але в майбутньому маршуватиме в усіх походах, без уваги на заборону збоку властей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на „Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Доказ слабости

Противники політики чотирьох американських президентів супроти В'єтнаму твердять, що не треба було втручатся до конфлікту між двома частинами В'єтнаму хоч би тому, що зразу можна було передбачити, що комуністи там такі сильні, що годі буде їх перемогти. Ліберально-демократичні кандидати на президента і тепер таврують „в'єтнамізаційну" політику президента Ніксона, як „продовжування війни" і наполягають на негайному і повному відході з В'єтнаму, як цього хочуть і комуністи. З проголошених текстів мирових пропозицій обох сторін, з'ясованих у таємних розмовах президентового представника Генрі Кіссінджера з в'єтнамськими комуністами у Парижі, виходить ясно, що головна розбіжність тих становищ у тому, що комуністи вимагають не тільки відтягнення військ, але й усієї зброї та військового вирядду, що їх дано Південному В'єтнамові, себто практично роззброєння його. Комуністи вимагають також, щоб ЗСА дали свою згоду на створення „тимчасового революційного уряду" у Південному В'єтнамі, який перевів би вибори — без втручання в них будь-яких міжнародних чинників.

Відомий коментатор Джозеф Алсоп, який багатократно їздив до В'єтнаму і добре знайомий з тамошньою ситуацією, звертає увагу на те, що коли б в'єтнамські комуністи були переконані, що вони мають достатню силу щоб мілітарно перемогти на бойовищах і що більшість народу у Південному В'єтнамі прихильна до них, то прийняли б без надуми пропозиції президента Ніксона. Коли ж вони намагаються американськими руками роззброїти південних в'єтнамців і зобов'язати Америку не давати Південному В'єтнамові навіть ніякої економічної допомоги і коли хочуть шляхом закулісового договорення насадити у Південному В'єтнамі „революційний уряд", то це тільки доказ, що комуністи почувають себе слабими.

Тому Алсоп з признанням говорить про становище Ніксона, який відкидає вимогу капітуляції і продовжує скріплювання південнов'єтнамської армії, вбачаючи у такій політиці дійсно почесне закінчування війни.

Жаль тільки, що ворог знаходить підтримку у своїх ультимативних вимогах збоку тих американських політиків, які, хоч безумовно патріоти і державники не гірші за членів Уряду, дивляться на комуністів іншими очима і не бачать нічого злого в угодівстві.

В атмосфері мертвеччини

Прийнята Центральним Комітетом Комуністичної Партії Совєтського Союзу і проголошена 25 січня ц.р. в усіх совєтських газетах, а тому числі й видаваних українською мовою, постанова „Про літературно-художню критику" може бути прикладом і доказом, в якій мертвеччині і безвиході опинилися література і мистецтво в СССР.

Після понад п'ятдесяти років існування совєтського режиму, після десятиріч здійснюваної з допомогою настирливої і сталої пропаганди „перевиховування", ЦК КПСС стверджує, що совєтська літературна і мистецька критика ще й досі не відповідає поставленим їй партією вимогам і настановам, зокрема ж, цитуючи дослівно, що ця критика „все ще не досить активна і послідовна в утвердженні революційних, гуманістичних ідеалів мистецтва соціялістичного реалізму", що „партійні комітети, міністерства і відомства, творчі спілки ще не забезпечують належного контролю . . ., органів преси, видавництв, відповідних редакцій телебачення й радіо". Коротко кажучи, повна недійовість і безуспішність „перевиховування мас".

Щоб вийти якось із цієї безвивідної ситуації, ЦК КПСС починає проголошувати, як колись під час погромів і розгромів Жданова в 1944-1948 роках, нові укази про „посилення комуністичного виховання" не тільки вже самих трудящих, але й тих, що мали б керувати цим вихованням. Тому ж, як і за Жданова та його соратника в Україні Кагановіча, головним керівництвом у посиленні „виховання та вдосконалення марксистсько-ленінської теоретичної підготовки кадрів критиків" стають сьогодні органи КГБ. Справжніх критиків, фахових і відповідальних за здійснювані ними ідеї, таких, як Дзюба, Світличний, Сверстюк чи з російських Буковський, КГБ ліквідує, саджаючи за ґрати. Інших натомість застрашують репресіями і цькуванням, відбирають будь-яку охоту працювати в ділянці літературної чи мистецької критики. На поверхні залишаються тільки кар'єристи, чиновники, раді працювати в ролях цензорів і комісарів, готові вбивати й заморожувати кожну нову думку.

В такій ситуації даремні всі постанови й настанови. Совєтської духової мертвеччини не оживлять ніякі укази.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ . . .

НА „ГОРБКУ" БЕЗ ЗМІН

„Вітайте — і до роботи!" — так зустрічала столична преса другу Сесію 92-го Конґресу, що почалася 18 січня після одномісячної перерви. Здається, не було потрібно аж такого речевого привітання і такої пригадки: Конґрес сам відчув цю потребу, коли почав нову Сесію в атмосфері діловости й речевости, таких незвичних прикмет відкриття нового періоду законодавчої праці. Якось відпали традицією затверджені демонстрації привітань, неначе несподіваних зустрічей; не було чути взаємних компліментів, не було дипломатично-ласкавого поплескування по плечу колеґ з противної партії і іншого витрачання часу на офіційні та приватні церемонії. Могло видаватись, що оце зійшлись законодавці після перерви нарад на нічний відпочинок.

Початі й недокінчені праці першої сесії очевидно тяжіли на сумлінні конґресових провідників. Перед закриттям цієї сесії спікер Палати Карл Алберт підбив підсумки її праці, як звичайно вихваляючи осяги і підкреслюючи її „історичне" значення. На його думку, це була продуктивна і відповідальна сесія, але він сам признав, що її історичне значення ще не оцінене і вислідки не зовсім зрозумілі для нації.

Справді, чи не найбільш історичним і найбільш зрозумілим був закон про зниження до 18 років віку, вимаганого для права голосування. Може також ясно й виразно, хоч не всім зрозуміло вдарило по нації і по світі Президентове намагання, проголошене в серпні 1971 р., стабілізувати економіку країни різними гострими заходами. І тут Конґрес з демократичною більшістю не готовий признати всю заслугу республіканському Президентові. Спікер Палати пригадав, у якому безвиглядному економічному стані була нація на початку 92-го Конґресу минулого січня підкреслив конґресові поради і натиск на Президента щоб „діяв негайно", внаслідок чого Президент „нарешті прийняв наші рекомендації 15 серпня". І так він вичисляв справу за справою але в більшості мусів признати, що вони ще чекають на закінчення в цій другій Сесії.

В січні минулого року Президент проголосив у своїм посланні про Стан Унії ціль „великих завдань", які поставив собі і які вимагали Конґресової співпраці та законодавчих актів. Це були: розподіл державних прибутків, тобто участь стейтів у них (revenue sharing), реформа суспільної допомоги (welfare), реорганізація екзекутиви, забезпечення здоров'я, опіка над довкіллям і економічний добробут.

Тільки останнє завдання дочекалось позитивної акції у Президентовій „Новій Економічній Політиці". Інші застрягли в одній чи другій палаті, в одній чи другій комісії. Вони чекають на акцію і вирішення в цій другій Сесії. Чекає на вирішення допомога закордонові, яку тільки тимчасово продовжено до лютого 1972 р. і в яку провідник сенатської більшости, сен. Менсфілд, демократ з Монтани, надармо намагався включити „їздця" (rider), тобто зобов'язання для Президента вивести американські війська з В'єтнаму в окресленому часі.

Взагалі закордонна політика і військові справи були в першій Сесії 92-го Конґресу може найбільшим джерелом конфлікту Президента з демократичною більшістю Конґресу. Правда, суперечність не завжди йшла по партійній лінії: в останніх роках вирінули ще дві понадпартійні сили, консервативи й лібералі (треба б сказати „так звані" консервативи й лібералі, бо ці назви знову стали синонімами, як, наприклад, „демократія" з непевним розумінням змісту). Це вони — з обох партій — злучилися, наприклад, у коаліцію в Сенаті, „вбиваючи" в жовтні пропоновану програму допомоги закордонові на фіскальний 1972 рік.

У своїм посланні про Стан Унії на початку цієї другої Сесії 92-го Конґресу Президент не ставив сенсаційних програм. Але Конґрес дістане від нього тепер конкретні пропозиції і нові завдання, труднощі та проблеми. Не зважаючи на саму речевість і важливість для нації, а то й світу, справ, що чекатимуть на вирішення Конґресу, без сумніву, тяжітиме над усім атмосфера, яка повторюється зі слабшою силою щодва роки, а з великою силою кожних чотири роки. Це виборчі роки, а цей — президентський рік.

Преса, та, що, вітаючи другу Сесію 92-го Конґресу, закликала братися до роботи, висловлювала справді сантимент пересічного громадянина, який хоче дивитися на справи здоровим розумом. Перед Конґресом стоять справи, які вимагають розумних рішень у національному інтересі. Суспільна опіка, економічний добробут, безробіття, вища освіта, так само як війна, торкають усіх громадян без різниці партійних переконань чи зобов'язань. Але чи зможе Конґрес бачити ці речі в такому світлі, коли розгорається виборча кампанія за його власну долю в черговому році, за місце в Білому Домі, за посади півтисячі членів Конґресу? Здається, що основна проблема і трудність цієї другої Сесії 92-го Конґресу буде в шуканні балянсу між національним інтересом і тими силами, які діятимуть в інтересі партій у їх змаганні за супремацію.

У своєму посланні про Стан Унії Президент закликав до понадпартійного підходу до національних справ. Але вже в тому заклику не можна не добачати чи не дочувати партійного звуку, бож він добре звучить як клич у виборчій кампанії.

А як передсмак грядучої атмосфери, а може й взагалі майбутнього стилю конґресової дії був бойовий виступ репрезентантки 19-ої виборчої округи міста Ню Йорку під час відкриття другої Сесії.

Белла Ебзаг (звичайне німецьке „Абцуг", при чому не треба думати, що „Белла", тобто „красуня", це „номен-омен") за офіційними даними жидівської релігії, протягом багатьох років практикуюча адвокатка, заступниця робітничих юній, активний борець за громадянські та жіночі права, ініціятор жіночого руху за мир і т.д., запропонувала поставити президента Ніксона в Конґресі у стан обвинувачення (impeach) за його в'єтнамську політику. На її емоційну промову відгукнулися демонстрацією жінки, що численно зібрались на ґалерії, і треба було їх випросити за порушення ладу. Всі вони мали квитки вступу від Белли, але вона твердила, що нібито не знала, чому вони зібрались.

Можна сказати в користь виступу, що він перервав монотонію засідання; можна також добачати в ньому „знак часу" і жіночої сили в Конґресі, а їх цим разом дванадцять. Але з певністю треба бачити в ньому прелюдію до виборчої кампанії на терені Конґресу. Вона панувативме над цією Сесією Конґресу, і постільки не буде без змін на „Капітолійському Горбку".

юст

ВТЕЧА

КОЛОМИЯ (Книга спогадів). Зі свідчень Хани Вайнгебер-Гакер. Ред. Шломо Бікел. Ню Йорк, 1957, ст. 370-75.

У той день, як розпочалася „ліквідація", приїхав, гейби з неба посланий, знайомий селянин Василь Бойко з Космача, щоб рятувати мене і мою дитину. Він дозволив мені забрати з собою ще 5-6 людей. З великим трудом вдалося упросити його, щоб забрав із собою ще й пані Ледерфранд та її 8-літнього синка. Горищами ми дісталися до ринку.

Іронія долі хотіла, щоб нас завели на горище хати Анрі Рамлер (Ледерфрайнда). Розуміється, що той дім уже був „Юденрайн", і тепер мешкав там український поліцай зі своєю завжди п'яною матір'ю. Ми заплатили їй багато грошей, і вона дала дозвіл переночувати у себе.

На другий день ми мали пробувати втікати з міста. Страшний мороз, неспокій і втрата надії не дали нам цілу ніч заснути. В ґетто залишилися останні кревні і приятелі. Діти плакали від холоду і страху. Малий Ледерфрайнд кричав безперестанку: „Мамо, ми пропали!" Він жадав, щоб мати з ним вернулася до ґетта, хоч знав, що там на них чекає неминуча смерть. Він волів згинути враз з усіма жидами, як сидіти тут, на горищі.

О 4-ій годині вдосвіта ми почули стрілянину. Нам було ясно, що це вже в ґетто винищують останніх жидів. Зараз з'явилася стара відьма-господиня і сказала, що в ґетто ллється кров мордованих жидів, і при цьому зажадала від нас ще більше грошей, як ми їй обіцяли. А якщо ми відмовимося, то вона, мовляв, покличе сина, і він нас передасть до Ґестапо.

Розуміється, що ми без ніяких вагань дали їй ще грошей.

Чим виразніше чути було стрілянину в ґетто, тим більше грошей вона жадала. З кожною годиною вимоги її зростали, але, правду кажучи, ніяка ціна для нас тоді не була зависокою, тільки щоб втекти з пекла.

Вдень прийшов селянин, який мав нас вивести з міста, і заявив, що на це нема ніякої можливости: убивці бігають із хати до хати з вівчурами. Треба було чекати кілька днів.

Чекати, але як? Горище було спільне. Там кілька родин сушили свою білизну. Тепер висіла білизна польської родини, і якщо хтось із них прийде і нас відкриє? На щастя, мороз був сильний, білизна замерзла і не сушилася. А інші не мали охоти при такому морозі її прати. Ми лежали на долівці в темряві три дні і три ночі.

На третій день перед вечером прийшов Василь Бойко. Він перебрав нас по-селянському і повів на ринок, де вже стояв його віз. Це було за кілька метрів від нашого сховища, але яка це була довга дорога! Цілий ринок був повний ґестапівцями. Всі вони були озброєні, а декотрі з собаками.

Зі страхом ми дійшли до воза. Тут Бойко пригадав, що забув ще щось полагодити, і сказав, що мусить нас на деякий час покинути. Ми залишилися самі на ринку. Наші перелякані очі могли нас легко зрадити. Припущення, що Бойко нас зрадив, росло з кожною хвилиною, і кожна хвилина була для нас вічністю.

Але Бойко прийшов. Він нас розмістив на возі, а наших дітей запхав під солому, і ми, три жінки, Ледерфрайнд, Федір і я, мали вдавати, що ми — селянки, які приїхали відвідати своїх мужів, що працюють тут як мобілізовані.

Коні рушили, і в нас зродилась надія на порятунок. Крок за кроком ми віддалялися від рук убивців.

Ми вже були майже біля нашої цілі, коли поліцай і ґестапівець затримали нас, щоб сконтролювати віз. Бойкові вдалося прийти до згоди з поліцаєм, і кінець-кінцем ми дісталися до нашого сховища в селі Космач.

Це сховище ми знайшли у селянина на горищі над стайнею, де стояла його корова. Там ми вже застали двох жидів. Отже було нас сім душ. Ми мусіли ввесь час лежати тихенько. Тільки лежати, бо найменший рух міг нас зрадити сусідам.

Кожної ночі наш селянин приносив нам їсти, а якщо не було місячно, то забирав нас до своєї хати, щоб ми трохи погрілися та помилися. Про такі ночі діти мріяли. При лямпі, за столом.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

МИСТЕЦЬ ФАЛЬСИФІКАТУ

Історія мистецтва знає дуже багато випадків підроблювання архітворів мистецтва, головно малярства, але Ган Ван Меґерен з Амстердаму побив в цім напрямі всі рекорди. Бо за шість років він підробив 8 образів так досконало, що найкращі знавці мистецтва прийняли їх без жадного застереження, як оригінальні архітвори ХУП століття і заплатили йому за них 2,289,000 долярів.

Ван Меґерен народився 1889 року в родині голляндського директора школи, що вибрав своєму синові звання архітекта. Але молодий Ван Меґерен волів бути малярем і на марґінесах технічних підручників рисував карикатури своїх професорів.

Малий Ган був злосливий та впертий і таки поставив на своїм, став малярем, але малярем невдахою. Властиво він був незлим малярем, але бракувало йому справжньої іскри мистця. А крім того він був п'яничкою та гультаєм і провадив завзяту війну з мистецькими критиками, яких вважав за продажних іґнорантів. А коли критика реваншувалася йому, називаючи його твори безвартісними, він затискав п'ястуки і казав: „Я вам ще покажу! Ви запам'ятаєте мене!"

Озлоблений Ван Меґерен вирішив підробити якийсь архітвір малярства так досконало, щоб критики признали його за автентичний, і тоді він скаже їм правду в очі.

В 1932 р., коли Ван Меґерена покинула перша дружина, а голляндське мистецьке товариство показало двері — він переїхав з Голляндії до південної Франції, де почав заробляти на життя, як портретист. В міжчасі почав працювати над своїм першим фальсифікатом „Христос в Емаусі", що мав бути підробкою Вермера.

До своєї праці він підійшов дуже серйозно, перевіривши докладно студію вермерівської доби та манеру його малювання.

Цей перший фальсифікат Вермера він продав за 174.000 дол. Забагатівши, одружився вдруге і купив собі віллю на Рів'єрі, де став підробляти двох малярів: Вермера (знаний теж як Фермер фан Дельфт) та П'єтера де Гуха.

Кожний фальсифікат він починав від *полотна. Для* цього їздив до Голляндії, де нишпорив по різних антикварних крамницях, поки не знаходив образа, що мав бажані розміри. На тому полотні він малював вибраний фальсифікат.

Одного разу він купив третьорядний образ сучасника Вермера „Воскресіння Лазаря". З цього образа він усунув хемічно фарбу і намалював на старому полотні новий образ у вермерівській манері. При тому він залишив середньовічні цвяхи та шкіряні „окуття", що в'язали раму з полотном, підкреслюючи оригінальність образа.

Усуваючи фарбу з попереднього образа, Ван Меґерем залишив білу фарбу, бо вона була роблена на оливі. На основі тієї фарби знавці розпізнавали оригінал. З другого боку, Ван Меґерем мусів дуже вміло в'язати нову білу фарбу зі старою, бо невміле пов'язання легко „відкривали" рентґенівським промінням, яким модерні знавці мистецтва перевіряли цінні оригінали.

Другою пасткою для підроблювачів Вермера була його особлива синя фарба. На основі тієї фарби знавці відрізняли фальсифікат від оригіналу. Цю фарбу Ван Меґерен продукував так само, як і Вермер, із спорошкованого ляпісового каменя, розтираючи його в малих дозах.

Коли образ був уже готовий, лишалося найважливіше завдання: надати йому патини трьох століть. В цій цілі Меґерен збудував у своїй робітні спеціяльну піч, в якій підігрівав фальсифікат, насичений трийкою вертствою бузкової олії.

І був би Меґерен досягнув своєї цілі, ставши королем фальсифікаторів, створивши у світі найбільшу сенсацію від часу викрадення образу „Мони Лізи", доказав би, що всі мистецькі критики та знавці є дурні, якщо б не „пех". Бо „пех" хотів, щоб під час другої світової війни один з його фальсифікатів, а саме „Христос і чужоложниця", купив якийсь аґент для німецького Райхсмаршала Германа Ґерінґа.

Той образ знайшли альянти 1945 року в схованці біля Берхтесґадену, і їх розвідка устійнила, що його куплено у голляндського маляра Гана Ван Меґерена. Меґерена закликано в Амстердамі на переслухання. У своїх відповідях він так заплутався, що його у висліді оскаржено за коляборацію з німцями.

Щоб рятувати себе від важкого закиду, Мереґен признався, що той образ є не оригіналом, а фальсифікатом, яким він пошив у дурні не тільки самого Ґерінґа, але й всіх знавців мистецтва та критиків, які твердили, що він не вміє малювати.

Спершу думали, що у Меґерена не „всі дома", але він, щоб переконати суддів, на їх очах „підробив" архітвір Вермера „Христос вчить у церкві".

Після цього ввесь мистецький світ збентежився. Почали навіть підозрівати, що всі оригінали, куплені в останніх 10-ох роках, це фальсифікати Меґерена, а про оригінали Вермера почали говорити, що це „правдоподібно" *оригінал* Вермера. Спричинника цього заворушення голляндський суд засудив на один рік в'язниці за підроблювання підпису Вермера, але він уникнув тієї кари, померши на удар серця.

Перед смертю Меґерен на хвилину опритомнів, закликав свого сина Якова і спробував ледве чутним голосом передати йому останню таємницю: „Ти знайдеш його між двома кусками дикти..." Але не в силі вже був докінчити останнього речення і взяв цю таємницю з собою до гробу. Може він хотів йому сказати, що між двома кусками дикти захований ще один фальсифікат Вермера, який, коли процвіте легенда про мистця фальсифікату Меґерена, купить якийсь музей за великі гроші як оригінальний архітвір Вермера, великого голляндського майстра ХУП сторіччя.

Ольга Приходько

КАМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

(12)

Все одно, все одно. Нічого не поможе. Треба якось жити далі.

І якось жила. Майже як автомат. Ходила, працювала. Звичайна, знайома, необхідна праця. Діти. Господарство. Все тут своє, знайоме, але вона якась чужа і така тупа, що вже майже нічого не сприймає. І голова тяжка, як камінь. Все одно, все одно. Нічого не поможе.

А дні йдуть. Безконечні, сумні дні . . .

Головно спати. Сон подібний до смерти. Отже, треба спати, якнайбільше спати. Спати, спати . . .

І так майже уві сні народилось дитятко. А вона, ніби виконавши своє завдання, впала в якусь прірву забуття. Лежала, як мрець, нікого не пізнавала і здавалося, що її душа от-от відійде з цього світу.

Баба-повитуха і сусідки, які доглядали її, гадали, що вона вже не вийде з того, „десь певно вже на Божій дорозі", — казали. Покликали священика. Він прочитав молитву над хворою, охристив дитинку, дав їй гарне весняне ім'я святого Юрія і негайно повідомив батьків про тяжке становище їхньої доньки. Селом летіла чутка — Гуревичка вмирає! Але вона не вмерла. „Діти не пустили", — казали люди.

За кілька день приїхала до Надійки сестра Катруся. Молода, гарна, здорова. І зараз же все в хаті змінилось. Найперше — всі вікна, що були щільно затулені від нечистої сили, сестра відкрила і, замість сутінків та духоти, хата наповнилась сонячним світлом та пахощами квітів. Потім прибрала все чисто коло хворої, обмила її, передягнула в усе чисте, напоїла якимось цілющим зіллям і наказала принести немовлятко, яке повитуха занесла до сусідської молодиці з маленькою дитиною, щоб не зайшло голодом коло хворої мами. І дитинку сестра, гарно прибравши, все показувала хворій: — Подивись, подивись, Надійко, яке ж то воно у тебе гарненьке!

Але минуло кілька день дбайливої сестерської опіки, поки Надійка опам'яталась і пізнала свою сестру, яка зразу перебрала на себе все господарство, пильно доглядала хвору та піклувалася немовлятком.

Це все було для Катрусі річчю звичною, бо вона ще з малих літ часто перебувала у дідуся фельдшера. Дідусь її любив найбільше з усіх внуків, бо вона дуже була подібна до своєї матері і нагадувала фельдшерові його молоді літа. Так само, як колись її мати, вона допомагала дідусеві при праці з хворими. Тому, що Катруся виявляла при тому велику зручність, фельдшер послав її на курси сестер милосердя. Ці курси вона успішно скінчила і зараз же дістала в Кам'янці посаду. Була щаслива, що стала самостійною, свою працю любила, і всі були з неї дуже задоволені. Коли мати написала їй про нещастя з Надійкою, вона негайно взяла відпустку і приїхала помагати сестрі.

Це була для бідної Надійки не тільки великодушна поміч, а просто дар неба. Після тієї самітної пустки та беззахисного горя Катруся здавалася Надійці безмежно рідною та любою і пригадувала їй той безтурботний настрій, той лагідний спокій, безпечну певність, яку людина почуває тільки в своїй рідній хаті, серед любої родини.

Отже, усвідомлюючи своє становище і міркуючи про майбутнє, Надійка вважала за найліпше вернутися до родини, щоб жити та працювати спільно з батьками й молодшими сестрами, а головно, щоб мати поблизу свою добру матусю, з якою їй так рано довелося розлучитись.

Сказала про це сестрі Катрусі. Катруся сумно, сумно подивилась, зідхнула і неохоче промовила:

— Властиво, я не хотіла тобі про це говорити, не хотілося тебе смутити. Ти не знаєш, як у тебе тут гарно та спокійно, порівнюючи з тим, що робиться тепер у нас вдома. Фактично нашого власного дому вже нема. Батьки приділили дім і господарство братові Василькові, як компенсацію за те, що не дістав такої освіти, як старші брати, а скінчив тільки горожанську школу, а потім учительський курс. Одночасно батько вийшов на пенсію і передав Василеві свою посаду та своє господарство. Звичайно, малося на увазі, що він з мамою спокійно доживуть свій вік у власній хаті, будуть синові помагати трохи в господарстві і, маючи свою пенсію та трохи заощаджених грошей, не будуть синові тягарем. Обидві молодші сестри мають посаг, і само собою розумілося, що поки віддадуться будуть жити вдома.

Але не так сталося, як гадалося.

Зовсім несподівано виявилось, що Василько вже одружений. Він завжди був тихим, мовчазним мрійником, але щоб одружився, не сказавши нікому ні слова, цього ніхто від нього не сподівався! Батьки просто оніміли, не вірили своїм вухам. Чи то хлопець здурів, що дозволяє собі такі жарти? Він же занадто молодий, він тількищо скінчив курси.

На жаль, Василь не жартував. Це дійсно сталося, а він мовчав, бо стидався про то говорити. Думав собі — дістану десь посаду, тоді й скажу. Але тепер, коли батьки виявили до нього таку добрість і передали йому все господарство і хату, стало йому так соромно та боляче, що в очі їм не смів глянути. Сказав то уривано, розгублено та й вийшов . . .

Мама сполошилась — хай Бог боронить, ще щось собі зробить з того жалю!

Кинулась за ним, стала потішати:

— Не журися цим так дуже. Що сталось, то сталось. Певно така твоя доля, а ми вже старі, якось мусимо з тим замиритися, навіть як то буде нам не подобатись.

Бідна, добра мама все жалує свою дитину, коли бачить, що журиться, а свою власну журбу приховує, хоч би як боліло.

Врешті вийшло так, що батькам то не тільки не подобалось, а просто з тим не могли вони видержати.

Властиво сталося те все проти волі Василя. Взяв він якусь міщанку з повітового міста, там, де ходив до школи. Вірніше сказати — хитра, настирлива дівчина взяла собі Василя. Була вона старша від нього і чіплялася до нього ще тоді, коли Василь був у горожанській школі. Вона жила в сусідстві, її батько мав там крамницю, в якій торгувала й вона. Отже, з дитинства навчилася рахувати кожну копійку, а головно прибуток, який приносить та копійка. З цього погляду навчилася ставитися й до людей: оцінювала кожного за тим, яку користь від нього може мати для себе.

(Далі буде)

На пошану Антона Малюци

17 червня 1970 р. помер на 62 році життя Антін Малюца, видатний маляр, знаменитий знавець мистецтва й мистецький критик, активний громадський діяч, вірний пластовій ідеї сеньйор-пластун і прегарна людина. Своє захоплення мистецтвом і свою працю для нього єднав із особистою винятковою скромністю. Завжди привітний, метушливий, першорядний доповідач на мистецькі теми й першорядний автор пречисленних рецензій та критичних довідок, Антін Малюца був душею Об'єднання Мистців Українців в Америці й Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, але й теж льояльним, на кожний заклик готовий до послуг, членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка і громадянином із тонким вичуттям суспільних болячок.

св. п. Антін Малюца

Вже над свіжою могилою говорено про потребу залишення тривкого пам'ятника по Покійному: не тільки камінного на його могилі на цвинтарі в Бавнд Бруку, який поволі перетворюється у своєрідний Пантеон української культури в ЗСА, але й книжкового, який засвідчив би про нього, як про мистця і мистецького критика. Ці задуми ще не переведено в життя, але вони не забулися і є в ході реалізації — його Родиною, мистцями і приятелями. Одним із доказів непотахлої пам'яти про Антона Малюцу буде посмертна виставка, влаштована йому Управою ОМУА у тісній співпраці з вдовою і доньками, виставка, яка зарепрезентує коло 100 експонатів: малюнків, графік, ілюстрацій. Відкриття тієї виставки відбудеться в неділю 6-го лютого ц.р. в полудне. Вона подумана не тільки як показ мистецьких творів, але власне як вияв пошани до пам'яти передчасно згаслого творця.

Залишилась по Антонові Малюці й чимала скринька недрукованих рукописів та вирізок із друкованих і призабутих у різних газетах, журналах і збірниках його статтей й розвідок, про окремих видатних мистців і на ширші мистецькі теми, які не тратять актуальности. Кристалізується плян видати книжку Антона Малюци з низкою отаких праць, ілюстрована його рисунками і деякими образами, які власне й будуть між експонатами теперішньої багатої виставки. Тому ця виставка буде культурною подією, яка пов'яже минуле з теперішнім і майбутнім — на пошану мистця-пластуна-громадянина Антона Малюци.

і. к-н.

НА ВКАЗІВКУ ФЕДЕРАЛЬНОГО СУДУ, в Ню Йорку припинили розсилати квартирантам повідомлення про підвищку оплати за винаймлені помешкання. Суд вирішив дати змогу перевірити, чи ті великі підвишки не переходять межі, встановленої під час другої фази „заморожування" цін і платень. До міської ради Ню Йорку внесено законопроєкт, за яким власники будинків були б зобов'язані встановлювати на багатоквартирних домах особливі замки на дверях, щоб їх не могли відчиняти злодії з допомогою плястикових „відмичок".

У ЛІОНІ У ПІВДЕННІЙ ФРАНЦІЇ ЗАКРАЛАСЯ підступом до строго засекречених підземних коридорів французького атомового центру група противоєнних пацифістів, уладивши там демонстрацію. Всіх їх арештували.

ВТЕЧА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на лавці у наших дітей зроджувались найкращі мрії.

Була дуже гостра зима, особливо в Карпатах. Дах не був добре критий, і ранком вставали ми, якщо взагалі спали, замерзлі і обсипані снігом.

Цей селянин був чудовий чоловік. Він з усього серця хотів, щоб ми залишились живими, хоч був свідомий того, що загрожене і його життя. Він був удовець. У нього мешкала його свекруха, і вони часто сварилися. Тоді ця жінка вибігала на вулицю і кричала, що її зять переховує жидів і вона піде до Гестапо донести про це.

Селянин був також нашим зв'язковим з містом. Він вишукував жидів, що ще залишилися при житті, і привозив їх до Космача. Він навіть приготовляв для них сховища.

Через цього доброго чоловіка ми почали кореспонденцію з д-ром Фрішем, д-ром Гросом і д-ром Ландав. Вони вислали до нас кілька своїх кревних, але самі не могли рішитися приїхати, бо ще не мали відомостей про долю тих, яких перепачковано через угорський кордон. Та доки це сталося, їх зліквідували.

Д-р Фріш прислав нам свою 19-літню племінницю (вона тепер мешкає в Лос Анджелесі). Ця дівчина не могла витримати вимушеної постійної нерухомости і одного дня вилізла з криївки, щоб вернутись до Коломиї. В селі вона викликала підозріння, яке впало також на нашого селянина. І він зажадав від нас, щоб ми на деякий час залишили його дім і пішли в ліс. Там, сказав селянин, він буде дбати про нас так, як дбає тут у себе вдома.

Це в нас викликало почуття, що йдемо назустріч смерти, і ми не поспішали залишати горище. Але небезпека була справді завелика і кожної хвилини могла статися катастрофа. Тоді ми рішили перейти через гори до Угорщини, не зважаючи на сніги та морози. Однак, мене і пані Ледерфайнд не хотіли взяти, бо діти були замалі, щоб витримати таку важку дорогу. Нам залишилось попрощатися з ними.

До д-ра Горовіца я мала одно прохання: дати мені отруту, яку він мав при собі, щоб я не попала живою в руки ґестапівців. Він пообіцяв, що отруту передасть через селянина-провідника, якщо щасливо перейдуть кордон.

Замість отрути, я дістала за кілька днів листа, в якому повідомлялось, що вони щасливо перейшли кордон, але ні жиди, ні християни на Угорщині не хочуть їх прийняти до себе. Тому їм загрожує небезпека, що угорська поліція їх знайде і передасть до рук Гестапо. На Угорщині було заборонено приймати жидів-утікачів з Польщі.

Через тиждень зв'язковий приніс нам сумну вістку, що прикордонна поліція всіх їх передала до Гестапо.

Ми залишалися в селянина ще чотири тижні і наприкінці квітня пустилися тією самою дорогою, що й наші попередники. Двоє селян мали на плечах перенести наших дітей через гори: це була єдина можливість, щоб обминути прикордонників.

Дорога була дуже важка і небезпечна. Сніг був м'який та глибокий, і ми ледве витягали з нього ноги. А вечорами було слизько. Ми мусіли йти, не спиняючись.

Втомлена, без жадної надії *я лягла* і попросила, щоб мене залишили вмерти, але мене змусили йти далі.

За тиждень таких переживань ми прийшли до селянина по другому боці кордону. Гриць, так звався той селянин, був чудесною людиною. Він супроводив нас аж до Будапешту, де як „арійці" ми примістилися в таборі для переміщених поляків.

Гриць під час німецької окупації в Угорщині побудував багато сховищ в Карпатах, щоб рятувати угорських жидів. Увесь час він тримав з нами зв'язок. Кінець-кінцем ґестапівці його зловили і стратили.

Вільний переклад
із жидівської мови
Иосифа Шварца

Мистці нам радість принесли

В дні 19-го грудня 1971 р. в день св. Миколая, до пансіону для старших громадян ім. І. Франка в Торонто, загостили мистці; професор музики Торонтської Консерваторії Тетяна Ткаченко і відомий співак-бас Йосиф Гошуляк, які своїм чудовим двогодинним концертом, нам „велику радість принесли".

Розвагова заля модерного пансіону, по береги виповнилася старенькими мешканцями його, навіть і хворими, що їх привезено на візочках. Мистецький дорадник пасуону П. Магденко відкрив концерт коротким словом привіту та представив виконавців і подав програму, якої перша частина була: присвячена роковинам великої поетеси Л. Українки, її слова музично оформили: Платон Майборода, Кирило Стеценко, Жербін і Я. Лопатинський. Слухачі глибоко переживали, та немов перелистовуючи сторінку за сторінкою, славні давноминули часи, забували понуру сірість щоденних буднів.

У другій частині концерту виконано народні пісні в обробці: Стеценка, Лисенка, Верменка, Фоменка, Гайворонського, Вілінського, Чишка, Ткаченко, Ревуцького, Машкіна, Лиська, Матюка, Дремлюги, Верховинця, Глинки, Глушка та інших. У цій частині вже інші думки полонили душі старших і молодших слухачів-гостей. Народні пісні це немов монологи. Вони — розповідь серця супроводжена музикою. У них часто меляхолійній тони, багато ліризму й тепла, глибока думка, що збуджує слухача. Ми український нарід приносимо любов до пісні вже із своїм народженням. Ми своїх малят вколисуємо, чудовими ніжними колисанками. Коли в нас радість або журба — співаємо. Із чистих народних праджерел виросла наша мокутня музична культура. Проте, щоб народна пісня зовсім полонила душу, мусить заспівати співак з відповідною інтерпретацією і це ми знаходимо в особі співака Йосифа Гошуляка. У нього крім Богом даного таланту є якась поетична тепла інтонація і велика техніка співу. Ці великі прикмети нашого славного співака віднайшли у ньому чужі музикологи і тому часто виступає він у канадійській опері, радіо, телевізії. От, такого формату співак приймає запрошення дирекції пансіону і сходить з оперної сцени на малу залю, щоб своїм співом принести радість нашим людям похилого вже віку. Цього ми ніколи не забудемо і будемо завше вдячні. Тому, співакам і мистцям нашим потрібна хочби тільки, навіть, повна моральна піддержка. Даваймо змогу творчому їхньому вияві! До успішности концерту також причинилась піяністка проф. Т. Ткаченко. Ми так мало бачимо її на наших екстрадах, а чужинці пропонують їй визначні позиції. Виконанням „Великого вальса" Шопена твір 4-18 та 6-ої „Мадярської рапсодії" Ліста, піяністка ввела слухачів у зоряний світ клясичного мистецтва, у якому в мріях й спогадах кожний по-своєму знаходив красу. Музики не конче треба розуміти, її конечно треба відчути. Концерт тривав біля двох годин, але мешканці пансіону, були б радо ще довго його слухали.

Ще довго, розійшовшись по своїх кімнатах, вони гуторили вихвалюючи виступи наших мистців. Раділи, що й до них завітав св. Миколай! Голова пансіону п-і Е. Пастернак, передала з вдячності для мистців, маленькі подарунки виконані жителями пансіону ім. І. Франка. „Напишіть про це в газеті, подякуйте нашому співакові, а я буду просити Бога, щоб він ще довго так чудово співав, та ніс славу й гордість нашої пісні, нашої слави" — просить старенька інтелігентна жителька пансіону. „Я йду до шпиталю, може це вже буде моя „лебедина пісня", але я горда і вдоволена та щаслива. Ще раз, і ще раз дякуємо!"

В. Дідюк

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 1.

Т-во Українських Інженерів в Америці — Дітройт	$ 30.00
З ювілею о. Михайла Колтуцького — Лос Анджелес	15.00
І. Заяць, Ірвінґтон	10.00
Ф. Когут, Бруклин	10.00
Т. Мороз, Ляшін	10.00
Д-р П. Попадюк, Мінneаполіс	7.20
С. Липка, Вілмінґтон	7.00
П. Мельник, Ірвінґтон	7.00
Д-. Я. Очеретько, Ню Йорк	7.00
І. Франко, Бронкс	7.00
Г. Дуда, Кембрідж	5.00
Н. Корчак, Деррі	5.00
Т. Ярмола, Бруклин	5.00
М. Волицький, Чикаґо	4.00
Д-р Т. Б. Залуцький, Адельфі	4.00
Ю. Корбило, Вудсайд	4.00
П. Одарченко, Вашинґтон	3.30
П. Кравчук, Філядельфія	3.00
Е. Мащак, Джерзі Ситі	3.00
А. Несвячений, Сомервілл	3.00
В. Новаківський, Флашінґ	3.00
Д-р М. Семчишин, Нюарк	3.00
Б. Ясінський, Сілвер Спрінґ	3.00
О. Стовбуненко-Сайченко, Санта Моніка	2.50
І. Бандура, Бруклин	2.00
П. Боднар, Філядельфія	2.00
В. Бойчук, Елизабет	2.00
П. Босик, Гемтремк	2.00
Н. Васеленак, Летбрідж	2.00
Е. Вишивана, Ню Йорк	2.00
В. Волошин, Вест Айсліп	2.00
І. Голик, Скрентон	2.00
О. Граб, Картерет	2.00
М. Гумин, Джерзі Ситі	2.00
К. Ґуральний, Ню Йорк	2.00
Я. Данилишин, Ню Йорк	2.00
Г. Двигайло, Ню Йорк	2.00
Н. Демчер, Патсвілл	2.00
М. Деренюк, Лузерне	2.00
Д. Дидик, Джерзі Ситі	2.00
Р. Іваницький, Ню Йорк	2.00
Г. Іванів, Джерзі Ситі	2.00
Л. Калинич, Ірвінґтон	2.00
С. Кириленко, Белойт	2.00
І. Кнігніцький, Філядельфія	2.00
М. Коритовський, Ню Йорк	2.00
І. Коровицький, філядельфія	2.0С

Г. Косовський, Вілмінґтон	2.00
М. Костишин, Линбрук	2.00
М. Кравчук, Линбрук	2.00
І. Кривоніс, Норвіч	2.00
К. Кузьменко, Кліфтон	2.00
М. Лишик, Перт Амбой	2.00
К. Марчак, Норт Стонінґтон	2.00
В. Матійчин, Іст Сиракюз	2.00
Г. Мацук, Ню Йорк	2.00
В. Мізь, Лівінґстон	2.00
М. Орлик, Свартмор	2.00
В. Пеп'юк, Сеймур	2.00
М. Побер, Елмгурст	2.00
П. Прус, Філядельфія	2.00
С. Саніцький, Мейплвуд	2.00
Т. Семаківський, Грес Велей	2.00
І. Собенко, Ню Йорк	2.00
В. Стадник, Лестер	2.00
С. Тимків, Флашінґ	2.00
І. Труш, Вест Істон	2.00
А. Федун, Елизабет	2.00
П. Чалов, Вайнленд	2.00
Я. Чорний, Бронкс	2.00
Г. Шевчук, Ковентрі	2.00
П. Шимкович, Ню Йорк	2.00
І. Шостак, Чикаґо	2.00
В. Шпирка, Ірвінґтон	2.00
І. Яворський, Бруклин	2.00
Д-р С. Янів, Ірвінґтон	2.00
М. Фесенко, Гофман Істейтс	1.50
М. Белей, Філядельфія	1.00
Г. Божик, Ню Йорк	1.00
О. Брик, Омага	1.00
Л. Вульба, філядельфія	1.00
М. Гринішак, Елизабет	1.00
В. Дмитрів, Вест Айсліп	1.00
Ю. Дребич, Скач Плейн	1.00
А. Ільніський, Ванкувер	1.00
М. Кобилянський, Лонґ Айленд Ситі	1.00
Н. Куйбіда, Джексон Гайтс	1.00
С. Куховський, Трентон	1.00
С. Мединський, Лондон	1.00
Н. Н.	1.00
П. Нанюк, Пассейк	1.00
В. Остапюк, Мінneаполіс	1.00
М. Процак, Бронкс	1.00
Л. Рудко, Клівленд	1.00
А. Терещенко, Ріджвуд	1.00
І. Ткачук, Ню Йорк	1.00
М. Троян Вотертави	1.00
А. Чорній Балтимор	1.00
В. Шеремета, Ню Кестл	1.00
Е. Ясеньовський, Джерзі Ситі	1.00

В ІТАЛІЇ УРЯД МАЄ поважну проблему, чи допустити до переведення всенародного референдуму над справою закону про розводи. За 13 років існування того закону суди уділили 10.000 розводів, але ця справа не погрожує глибшим потрясенням італійського суспільства і занепадом установи італійської родини — всупереч твердженням фанатичних противників розводів. Уряд і проводи більших політичних партій лякаються, що такий плебісцит власне й розпалить внутрішні пристрасті.

АДМІНІСТРАЦІЯ В'ЯЗНИЦІ У КОЛЛІНС БЕЙ, в Канаді прийняла на працю в'язня, який саме відбув свою покару. Той в'язень працював у тюрмі в бюрі під час ув'язнення й виявився першоклясним працівником. Тепер до праці він буде йти не у в'язниці, а у в'язницю — з волі.

ПІДВИЩИЛИ РІЧНУ ВКЛАДКУ В УПЦ

Бавнд Брук, Н. Дж. — Журнал Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА „Українське Православне Слово" в числі з лютого повідомив, що „починаючи з 1972 бюджетного року, річну вкладку на Доляровий Фонд від кожного дорослого вірного нашої Церкви у віці понад 18 років, — за ухвалою останнього Собору, піднести з 1 доляра до 3 долярів річно". Всі вкладки пересилаються з парафій до Консисторії. Таке підвищення викликане головно „теперішнім економічними обставинами" в ЗСА.

ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

У кінцевій частині каденції Секретаріяту обраного в 1967 р. Президія діятиме в Льондоні, де буде бюро Секретаріяту і де діятиме новий генеральний секретар, д-р Святомир Фостун. Президентом Секретаріяту у тому часі буде мгр Антін Мельник, а скарбником мгр Омелян Коваль. Членом Президії буде о. протопресвітер Іван Бачинський. Нова Президія Секретаріяту СКВУ розпочала свою діяльність у другій частині нарад 5-ої пленарної сесії після того, як Секретаріят схвалив діяльність уступаючої Президії в ЗСА, яку очолював п. И. Лисогір.

План праці нової Президії

План праці нової Президії на чергових два роки подав ген. секретар д-р С. Фостун, а проєкт бюджету Секретаріяту — скарбник мгр О. Коваль. Згідно з наміченим рамовим пляном діяльности, нова Президія зорганізує в Льондоні бюро Секретаріяту. В загальному, Президія буде вести діяльність на цих відтинках громадського життя, як це було у час каденції канадійської й американської Президії Секретаріяту. Тому також нова Президія вирішила не вводити ніяких змін у праці Рад і Комісій Секретаріяту, діючі керівництва яких остаються на чергових два роки. Нова Президія плянує перевести в життя облік українських поселень. В рямках зовнішньої діяльности Президія буде діяти під кутом оборони прав українського народу, а зокрема в обороні переслідуваних українських діячів в Україні, використовуючи для того всі можливості на міжнародній арені. Президія співдіятиме з українськими Церквами та сприятиме поглибленню взаємної толеранції і співпраці. Президія дальше підтримує Українській Католицькій Церкві в заходах для завершення її патріярхатом, а також підтримуватиме заходи під кутом об'єднання Української Православної Церкви в Соборі єпископів УАПЦ.

Президія продовжуватиме заходи щодо акредитації Секретаріяту СКВУ на форумі ОН та старатиметься про те, щоб закріпити зв'язки Секретаріяту з різними міжнародними організаціями та установами. Відповідно до цього буде організована інформаційна і довідкова служба Секретаріяту. В культурно-освітній ділянці Президія підтримуватиме українські наукові інституції в різних країнах поселення, зокрема УВАН, НТШ та УВУ, а також координуватиме виховну і освітню працю в діяспорі, спираючися на СКВОР. Вся ця діяльність Президії матиме на меті сприяти збереженню української ідентичности в усіх країнах нашого поселення, а також допомагати нашому народові в Україні в його змаганнях за політичну незалежність. В пляні праці є теж підготовка відзначення 40-річчя голодової облоги України.

Багато уваги, часу та енергії нова Президія мусітиме зужити на підготовку чергового світового українського конгресу, який має відбутися в листопаді 1973 року.

Успіх чи неуспіх в праці нової Президії у значній мірі залежатиме від того, наскільки пощастить забезпечитися потрібними фінансовими засобами. У минулих роках справа фінансів завжди була дуже трудна і треба надіятися, що в цій каденції централі українських репрезентацій вив'язуватимуться з фінансових зобов'язань супроти СКВУ. Ці питання регулює статут та бюджет, що його разом з пляном праці схвалила пленарна сесія Секретаріяту.

Наради Рад і Комісій Секретаріяту

В суботу і неділю, 29 і 30 січня, окремо від нарад Пленарної Сесії Секретаріяту, відбули свої засідання Ради і Комісії Секретаріяту, які, згідно з постановою Пленарної Сесії Секретаріяту, продовжуватимуть свою працю в черговій каденції Секретаріяту в місцях свого дотеперішнього осідку. Засідання відбули: 1. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада; 2. Екзекутива Світової Ради Суспільної Служби; 3. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій; 4. Світова Рада Українських Комбатантських Організацій; 5. Комісія для справ культури; 6. Світова Конференція Молоді.

Голови Рад і Комісій подали опісля на Пленарній Сесії Секретаріяту звідомлення з поодиноких засідань та запропонували низку постанов, що їх, по обміні думок, схвалила Пленарна Сесія Секретаріяту.

Постанови Рад і Комісій

Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада:

1. Пленум СКВУ з радістю вітає рішення Синодів Українських Церков про підкреслення національного аспекту у релігійному вихованні, що матиме важливий вплив на збереження національної ідентичности нашої молоди.

В моменті, коли в Україні іде посилений наступ окупаційного режиму проти всяких проявів національного життя, а його виховні інституції насильно обмосковлюють українську молодь, таке рішення Українських Церков є неоціненою допомогою у праці українських виховних інституцій у вільному світі.

2. СКВОРада приймає опінію відносно дидактичної комісії, яка на основі переведених на науковій конференції дослідів і дискусії рекомендує переглянення і передискутування схвалених на Конгресі СКВУ виховного ідеалу українця в діяспорі та напрямних української виховної системи. Для тієї цілі СКВОРада дасть свій науково-дослідний комісії всяку допомогу для виготовлення відповідних внесків.

3. СКВОРада закликає українські науково-дослідні установи доложити усіх зусиль для організації педагогічних факультетів для вишколу учителів. СКВОРада звертає український громаді у вільному світі увагу, що забезпечення наших шкіл фаховими учителями вимагає відповідного фінансового вкладу і закликає громаду підтримати намагання СКВОР здобути потрібні фонди.

Світова Рада Суспільної Служби:

Від імені Екзекутиви Світової Ради Суспільної Служби д-р Володимир Галан, голова Світової Ради СС, наголосив у пляні праці Ради потребу і заходи для повної координації дії допомогових організацій та використання міжнародного статусу ЗУАДК у відповідній секції ОН.

Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій:

1. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій вважає Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) передвісником нашого об'єднання, що впродовж 23-ох років виконувала репрезентаційну, плянувальну і координаційну роботу для організованого жіноцтва. Вважаючи СФУЖО й на дальше покликаною до цих завдань, СКРЖО бажає до певної міри перебрати координаційну роль, до чого як допоміжна клітина СКВУ краще надасться.

2. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій вітає заклик СФУЖО для вшанування пам'яті Алли Горської, найновішої жертви переслідування в Україні та постанови СФУЖО — проголосити 1972 р. — роком Олени Теліги. Вшановуючи 30 роковини смерти нашої поетки, треба підкреслювати факти, що Олена Теліга й її друзі є поховані в Бабиному Ярі.

3. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада стверджує, що під впливом вісток про переслідування в Україні скріпилося намагання жіночих організацій допомогти переслідуваним при допомозі протестів і маніфестацій, СКРЖО вважає, що ця течія вимагає координації, а також спільного виступу всіх складових організацій.

4. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій стверджує, що заходи СФУЖО щодо пізнання проблем української родини є дуже важливим чинником скріплення нашої діяспори. До того належить також протидія мішаним подружжям. До того ми повинні заохочувати жіночі організації є координувати їх роботу в тому напрямку.

5. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій стверджує, що роля родинного дому в вихованні молодого покоління має першорядну вагу. Тому СКРЖО заохочує жіночі організації до користування з досвіду Церкви і СКВОРади для поглиблення цих можливостей.

6. Світова Координаційна Рада Жіночих Організацій закликає в дальшому розвивати рівномірно всі ділянки праці, взаємно себе про них інформувати і брати до уваги поради і вказівки СКРЖО для кращого їх розвитку.

Світова Рада Українських Комбатантських Організацій

1. Світова Рада Українських Комбатантських Організацій стверджує, що оформлена в 1953 р. Суспільна Служба Комбатантів успішно вив'язується і допомагає кол. учасникам визвольної збройної боротьби, зокрема воєнним інвалідам і немічним колишнім воякам.

2. В сучасну пору найважливішим завданням комбатантських організацій є — забезпечити досі зібрані архівні матеріяли нашої визвольної збройної боротьби і дальше збирати ці матеріяли. Для упорядкування й забезпечення цих цінних матеріялів треба більших фондів, яких самі комбатантські організації не мають. Тому такі фонди повинна дати вся українська громада через свої громадські централі.

3. Світова Рада Українських Комбатантських Організацій рішуче протестує проти варварського нищення українських стрілецьких могил на рідних землях, зокрема на Янівському цвинтарі у Львові, та закликає всі комбатантські організації, щоб і вони від себе зайняли становище до цього нечуваного у світі варварства.

Комісія для справ культури:

1. Комісія для справ культури при Секретаріяті СКВУ сердечно вітає Братів і Сестер в Україні, які творять непроминаючі цінності в ділянці культури та борються за їх збереження;

2. Висловлює свій подив до геройчної постави тих діячів культури, що ставлять спротив проти політики обмосковлювання і нищення нашої культури на Рідних Землях. Схвалює також висловити повну моральну підтримку гнобленим та репресованим діячам культури в Україні та рішуче протестує проти нелюдського знущання над тими ж діячами шляхом влаштовування ганебних закритих судищ, ув'язнювання їх і присуджування на довготермінову каторгу;

3. Схвалює запротестувати зокрема проти найновішої хвилі терору в Україні і звертається з закликом до всіх діячів культури в діяспорі приєднатися до спонтанного протесту та домагання — за допомогою міжнародних чинників у країнах нашого поселення — негайно та безумовно звільнити жертви самоволі і деспотизму новітніх сталіністів в Україні;

4. Сердечно вітає діячів української культури в діяспорі і висловлює їм повне признання з приводу їх досягнень в тій ділянці, а теж закликає їх до дальшої продуктивної праці і збагачування в цей спосіб скарбниці нашого духа;

5. Зокрема висловлює повне признання діячам культури і патріотичному громадянству Франції і Аргентини з нагоди спорудження та величавого відкриття пам'ятників Т. Шевченкові в Тулюзі і Буенос Айресі. Висловлює повне признання за масове і урочисте відзначення річниць Лесі Українки, Василя Стефаника, Миколи Леонтовича й інших в ЗСА і Канаді. Схвалює повну підтримку Комітетові Українців Канади та науковим і культурним установам Канади у здійснюванні ідеї культурного плюралізму в Канаді.

6. Рекомендує Президії Секретаріяту СКВУ гідне відзначення 250-ліття з дня народження Григорія Сковороди, 50-ліття створення театру „Березіль", річницю драматурга Івана Тобілевича, Євгена Гребінки, Леоніда Глібова, Константини Малицької й інших, в найближчому періоді нашої діяльности.

7. У зв'язку з переходом агенд Секретаріяту СКВУ до Европи, Комісія для справ культури прохає Президію Секретаріяту допомогти їй в активізації членів на терені Европи.

Світова Конференція Молоді:

1. Світова Конференція Молоді горда за своїх подруг та друзів в Україні, які стоять в авангарді боротьби проти російського імперіялізму, шовінізму й агресії.

2. Гідна постава української молоді в Україні супроти окупанта українських земель заставляє українську молодь в країнах вільного світу пізнавати духовість минулого й сучасного українського народу та є стимулом в її праці та загальній діяльності.

3. В змаганні за те, щоб українська молодь за межами України зберегла своє національне обличчя і була готова свідомо служити українському народові, конечність є координувати діяльність світових молодечих товариств та надбудов крайових молодечих товариств на форумі Світової Конференції Молоді в рямках СКВУ.

4. Світова Конференція Молоді апелює до батьків, які до тепер з будь-якої причини стоять осторонь молодечих організацій, подбати про те, щоб їхні діти стали членами одної з таких організацій і тим самим створили підвалини для розвитку української спільноти в діяспорі.

5. Світова Конференція Молоді звертається до всіх українських громадських чинників, а зокрема до фінансово-господарських підприємств та інституцій прийти з допомогою молодечим товариствам у розбудові домівок, осель та всіх засобів виховної праці.

Напрямні праці

Світова Конференція Молоді у черговій каденції намічує, крім координаційної праці, передбаченої правильником, такі завдання:

1. Заініціювати видання одинокого українського журналу у світовому маштабі для дітей віком від 6-12 років, який своїм змістом стояв би на висоті завдання, а також дорівнював би подібним іншомовним виданням в країнах наших поселень.

2. Виготовити запитник для зорганізованої української молоді, відповіді якої послужили б матеріялом для розв'язки проблем, спільних для всіх молодечих організацій.

3. Підготовити в рямках чергової пленарної сесії Секретаріяту студійний день української молоді.

Загальні постанови пленарної сесії в справі оборони заарештованих українських діячів в Україні

У зв'язку з хвилею нових арештувань українських діячів в Україні, П'ята пленарна сесія Секретаріяту СКВУ засуджує намагання Москви знищити культурну верству українського народу та закликає усі крайові громадські централі посилити заходи перед урядами країн свого поселення та міжнародними чинниками в обороні українських патріотів в Україні.

П'ята пленарна сесія просить Ієрархії наших Церков та Проводи українських євангельських та баптистських об'єднань і громад запротестувати в ім'я християнської справедливости перед усім світом проти топтання московсько-совєтським режимом Богом даних людині прав, зокрема свободи віровизнання і в тій цілі опублікувати спільне послання.

П'ята пленарна сесія доручає новій Президії Секретаріяту СКВУ продовжувати розпочаті попередньою Президією заходи на міжнародних форумах в обороні арештованих та в'язнених українських патріотів в Україні та використати всі можливості для посилення цієї акції.

П'ята пленарна сесія схвалює проголосити звернення Секретаріяту СКВУ в обороні арештованих в Україні до народів свободолюбного світу, а також доручає Комісії Прав Людини при Секретаріяті СКВУ поробити у співпраці з громадськими централями репрезентаціями потрібні заходи в обороні арештованих українських діячів в Україні.

—o—

Наради п'ятої пленарної сесії Секретаріяту СКВУ закінчилися в неділю 30 січня 1972. Закриваючи наради, новий президент СКВУ мгр Антін Мельник висловив подяку попереднім Президіям Секретаріяту в Канаді і ЗСА за їхні зусилля в праці у здійснюванні важливих завдань СКВУ та прохав підтримки для дальшої дії СКВУ в його европейській каденції.

П'яту Пленарну сесію Секретаріяту СКВУ закінчено молитвою, що її провів митрополит УКЦ Максим Германюк та відспіванням українського національного гимну.

Нова адреса бюра Секретаріяту СКВУ

З днем 1-го лютого 1972 р., нова адреса бюра Секретаріяту СКВУ є така:

World Congress of
Free Ukrainians
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain, Europe

На згадану адресу просимо надсилати все листування, пресу та різні матеріяли.

„МАЛАНКА" У ВІННІПЕГУ

Вінніпеґ, Канада. — Тут відбувся щорічний Новорічний Баль 13-го січня ц. р., влаштований Т-вом Промисловців і Професіоналістів. На цій імпрезі виступала з доповіддю англійською мовою про значення „Маланки" — почесний гість балю — „Міс Канада" з Кіченер, Онтеріо — Донна Савицька. Вона виявила бажання, що при нагоді відвідає УНСоюз, „Свободу" і „Союзівку". На фото зліва: голова професіоналістів, колишній посол до Оттави д-р О. Слоган, „Міс Канада" Донна Савицька" та голова Головної Контрольної Комісії УНСоюзу, мгр Іван Геврик.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 5-го ЛЮТОГО 1972 р.

HAMMOND, Ind. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 107 Відд. о год. 7-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви св. Михайла. Проситься членство прибути. — С. Долошицький, секр.